

Betreft: vergadering van Opinieronde 4
Datum: woensdag 11 juli 2012
Tijd: 16.30 uur
Locatie: Kamer van Lelystad, Provinciehuis, Visarendreef 1 in Lelystad

Aanwezig zijn:

De heer F. Brouwer (voorzitter), mevrouw Y. Weijand (VVD), de heer H.W.E. van Vliet (VVD), mevrouw F.J.E. Boode - Groot Nibbelink (PvdA) de heren E. Sloot (PvdA), A. Karsies (PVV), J. van Wieren (CDA), R.T. Oost (CDA), A. Stuivenberg (SP), E. F. Kunst (D66), de heer R.J. Siepel (ChristenUnie), mevrouw J. Staalman (GroenLinks), de heren J. de Borst (SGP), A. van der Avoird (PvdD), D. Rensema (50PLUS), mevrouw G. van der Struijk (50PLUS) en de heer P. Liederkerken (Rondegriffier);

Ook aanwezig is:

Lid van Gedeputeerde Staten: de heer L Verbeek (CvdK);

Overig:

De heren A. Wiggers (Randstedelijke Rekenkamer) en A. Klein (KplusV).

16:30 uur Rapport Randstedelijke Rekenkamer Duurzaam Inkopen

De voorzitter, de heer Brouwer, opent opinieronde 4, Rapport Randstedelijke Rekenkamer Duurzaam Inkopen. De aanwezigen worden van harte welkom geheten, met name de heren Wiggers, van de Randstedelijke Rekenkamer en de heer Klein, van het bureau KplusV. De voorzitter geeft de Statenleden de gelegenheid om vragen over het rapport te stellen.

PvdA: wat is de overweging van de Rekenkamer om de statenleden in overweging te geven het percentage te verlagen, om dan zeker te weten dat het percentage wordt gehaald. Je zou ook kunnen zeggen: hou het percentage hoog zodat wordt nagestreefd het percentage te halen.

De heer Wiggers: dit zit onder andere in het drempelbedrag. De doelstelling nu, welke is afgesproken, is om duurzaam in te kopen. Dit geldt voor iedere euro die wordt uitgegeven. Het is de vraag of dit realistisch is. Deze ambitie kan gehandhaafd worden, maar dit betekent dat er ook onder het bedrag van € 50.000 alles duurzaam ingekocht moet worden. De Staten kan afwegen of zij wil afwijken van deze formele criteria, omdat deze misschien niet altijd de duurzaamste zijn. De ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid schrijden voort. De vraag is wat de Staten wil. Honderd procent duurzaam inkopen en voldoen aan de criteria die daarvoor gelden, dan kan het beste deze opstelling gehandhaafd worden. Als de Staten zegt: nee, ik wil er goed over blijven nadenken en onder bepaalde bedragen is het niet aan de orde, dan kan de Staten beter een drempelbedrag afspreken en de doelstelling iets bijstellen.

Commissaris Verbeek vult aan: het is een tijd waarin wordt gezocht om beschikbare capaciteit in de organisatie te genereren om de doelstelling te halen. In dit soort onderwerpen is er een rechtstreekse relatie met: hoeveel formatie ben je bereid te financieren om welke hoogte van doelstelling te halen. Je zou kunnen zeggen, het hoeft niet altijd 100 % te zijn, het mag ook 95% zijn. Je kunt je dan behoorlijk wat veroorloven in de zin van, dat de provincie Flevoland in de staande organisatie daar een heel eind mee komt. Uit het rapport wordt duidelijk dat de provincie al een eind verder dan geprognosticeerd komt. Als de provincie nu nog slagen wil maken, dan moet de bureaucratie uitgebouwd worden. Daar GS zegt van, dat dit niet de tijd is om dat te doen.

De voorzitter stelt vast dat er verder geen vragen zijn over het rapport en gaat verder met de reguliere behandeling. De heer Wiggers en de heer Klein worden bedankt voor hun bijdrage.

Eerste termijn:

SP: in ieder geval moet worden voorkomen dat duurzaamheid een soort van containerbegrip wordt waar van alles aan opgehangen wordt. Natuurlijk is duurzaamheid belangrijk. De honderd procent is op zichzelf een mooi streven, wat als streven gezien moet worden om naartoe te werken. Daarbij moet bij

duurzaamheid ook aan hergebruik gedacht worden. Ook moet er aan MKB Flevoland gedacht worden, zodat zij niet uitgesloten worden.

PvdD: provincies hebben met het Rijk afspraken gemaakt over honderd procent duurzaam inkopen in 2015, waarbij geen drempelbedrag is afgesproken, het gegeven waarop de provincie in 2015 beoordeeld wordt. Het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer geeft alleen verslag van aankopen boven de € 50.000, wat minder dan de helft is. Dit maakt dat het om een zinloos cijfer gaat. Wat betreft de PvdD is dit niet het rapport wat nodig is. De conclusie dat de doelstelling van 50% duurzaam inkopen 2010 bereikt is, kan dan ook niet getrokken worden. De enige conclusie kan zijn, dat van de 59 miljoen, 26 miljoen duurzaam was, een percentage van 44%. Waarschijnlijk is er ook een deel van de inkopen van minder dan € 50.000 duurzaam geweest, maar dit rapport geeft niet aan om welk percentage het dan gaat en het schijnt niet bekend te zijn in de organisatie. De PvdD concludeert dat de provincie niet kan weten of de doelstelling van 2010 behaald is. De fractie wil graag rapportage over alle inkopen en welk percentage daarvan duurzaam is, wat overeenkomt met aanbeveling A.3. Uit een reactie van GS begrijpt de fractie dat deze gegevens pas vanaf 2013 bijgehouden zullen worden en begin 2014 de gevraagde gegevens verstrekt kunnen worden. Als cijfers tegenvallen is er dan nog maar twee jaar om de afgesproken doelstelling te halen.

Wat betreft aanbeveling A.1 wil de PvdD uiteraard vasthouden aan de afgesproken doelstelling van 100% inkopen. De fractie is blij dat GS dit ook voorstelt.

Wat betreft aanbeveling A.2 is de PvdD het met GS eens dat eventuele afspraken alleen veranderd zouden kunnen worden met alle provincies tezamen. Dat zal het echter niet halen, want het is al bekend dat Utrecht en Noord-Holland ook vast willen houden aan 100%. Aanbeveling B.1 tot B.3 worden door GS overgenomen. Aanbeveling C.1 tot C.3 worden door GS afgewezen, waar de PvdD het mee eens is. Wat betreft aanbeveling D.1 en D.2 is de PvdD het eens met GS.

Wat betreft het criterium duurzaamheid: hierbij worden alleen milieu en sociale criteria betrokken. Dierenwelzijn ontbreekt helemaal. Bij het duurzaamheidscriterium elektriciteit wordt alleen wat niet fossiel en nucleaire is als duurzaam beschouwd. Bij groenvoorzieningen mogen nog allerlei bestrijdingsmiddelen gebruikt worden. De PvdD wil erop wijzen dat niet de indruk moet worden gewekt dat men heel goed bezig is. Er is nog een lange weg te gaan.

PvdA: ondanks dat er in het verhaal van de PvdD een aantal terechte kritische kanttekeningen worden geplaatst, denkt de fractie, als het gaat om wat je nu eigenlijk gemonitord hebt, wat heb je meegenomen in de definitie van duurzaamheid. De PvdA is wat minder somber over de conclusies. Als je op 97% zit, ook al zijn er vraagtekens bij de cijfers, ben je niet slecht bezig. Als je dit met name op basis van uitvoering doet, dan geeft het weer dat het om gedragen beleid gaat. Borging kan helpen om nog dichter in de buurt van de 100% te komen. De PvdA is ook gevoelig voor de waarschuwing 'ga er niet een enorme bureaucratische organisatie bij optuigen om de laatste procenten binnen te halen'. De fractie denkt dan meer in de richting van: 'blijf denken, blijf duurzaamheidsonderdelen vergelijken en leer van anderen'. Ook is de PvdA benieuwd naar een reactie van de Randstedelijke Rekenkamer. Probeer ook in de interprovinciale samenwerking, waar een aantal zaken voor een ontwikkeling zijn, dit tot een belangrijk criterium te maken.

Wat betreft het MKB betrekken, dat vindt de PvdA plausibel. Maar, wees niet te protectionistisch, want je wilt ook graag dat andere provincies zaken doen in Flevoland.

ChristenUnie: het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer maakt een onderwerp bespreekbaar dat af en toe in de Staten opduikt, maar over het algemeen niet veel aandacht krijgt. De fractie is ervan overtuigd dat het goed en nuttig is om daar aan de hand van het rapport aandacht voor te hebben. Tegelijkertijd is het een onderwerp dat integraal in het denken en doen behoort te zitten. De ChristenUnie is blij met de conclusies van de Rekenkamer. De ChristenUnie fractie voelt zich gewaarschuwd door de opmerking van de commissaris dat hierop de wet van de remmende meeropbrengst van toepassing is. Eén en ander betekent dat de fractie kan instemmen met het voorstel om de aanbevelingen voor kennisgeving aan te nemen. De ChristenUnie ziet op deze manier voldoende mogelijkheden voor het college om de borging verder gestalte te geven. De fractie is verder blij met de hoor en wederhoor tussen de Rekenkamer en het college, waarin beide partijen opmerkten dat de communicatie en het overleg, voor zover het onderzoek strekt, als plezierig zijn ervaren. In het verleden was dit wel eens anders.

VVD: het is goed dat duurzaamheid in de Staten terugkomt. Het rapport geeft aan dat het ook duidelijk leeft bij de provincie. Natuurlijk moet je streven naar 100%, maar doe dit niet dusdanig dat je de organisatie onder druk zet en allerlei zaken moet gaan organiseren om te gaan rapporteren. De VVD onderschrijft de opmerking van de commissaris in het rapport, de sobere en efficiëntere organisatie. De

fractie onderschrijft de conclusies in het rapport, te weten: blij streven naar 100% en pas het percentage niet aan. De aanbevelingen kunnen worden overgenomen.

Het CDA is blij met het rapport en de verschillende visies die zijn onderzocht. Of de beleidsstukken echt met elkaar vergeleken kunnen worden, daar kunnen soms vraagtekens bij gezet worden. Wel is duidelijk dat er nog geen compleet beeld is van duurzaam inkopen, dat moet duidelijker. De criteria zijn nog niet bij iedereen helder, deze zouden dwingender moeten zijn. Protectionisme, de opmerking van de PvdA, zo ver zou je niet moeten gaan om rekening te houden met de ecologische voetprint. Ook moet het intern niet worden opgetuigd met stempeltjes en paragrafen, het moet simpeler. Of het allemaal 100% moet zijn, daar heeft het CDA haar vraagtekens bij. Soms moet je ook wat praktisch zijn.

De PvdD vindt het belangrijk dat het dierenwelzijn erbij wordt gehaald, wat een loffelijk streven is. Echter, als je met allerlei dingen rekening moet gaan houden, dan verzand je in allerlei regel drift, wat niet de bedoeling lijkt. Je moet het bij het onderwerp houden.

Het CDA kan zich vinden in alle aanbevelingen.

Wat de PVV betreft is duurzaam inkopen absoluut niet heilig. Gezien de enorme inflatie die de term duurzaam heeft ondergaan, mensenrechten en arbeidsrechten zijn er bij gesleept, is de term duurzaamheid steeds vager en nietszeggender. Op het eind hou je echt met alles rekening. Wat betreft de PVV moet de provincie de vrijheid hebben om van de duurzaamheidsdictaten af te wijken als daar reden voor is, als het bijvoorbeeld goedkoper en beter kan.

SGP: het is fantastisch dat er zonder dwang binnen de organisatie en zonder controle en monitoring, een percentage van 97% duurzaam inkopen gehaald wordt. Er is een goed resultaat neergezet. De intentie binnen de organisatie is goed. De SGP fractie kan instemmen met het voorstel dat voorligt. De fractie sluit zich van harte aan bij de opmerking van de commissaris om er geen papieren tijger van te maken om de laatste procenten te realiseren.

Ook GroenLinks is blij met het feit dat er duurzaam wordt ingekocht en dat er een dergelijk hoog percentage wordt gehaald. Wel is de GroenLinks fractie nieuwsgierig naar het feit wat er onder de € 50.000 uit zou kunnen komen. Wellicht is het mogelijk om in de toekomst ook een opsomming van de kleine duurzame inkopen te krijgen. Ook GroenLinks sluit zich van harte aan bij de conclusies en aanbevelingen van het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer.

50PLUS kan zich aansluiten bij de voorgaande sprekers. De fractie begint hard te juichen bij 97%. De SP had een opmerking richting de economie, het Flevolandse bereik. Probeer de regelgeving die daar geldt te handhaven. De economie stroom - structuur in de polder is niet dusdanig als in andere provincies. Daar moet met zorg naar gekeken worden

SP: 50PLUS heeft daar op zekere hoogte gelijk in, maar het kan zo moeilijk worden ingekleed dat het MKB Flevoland niet mee kan doen. Dat moet voorkomen worden. Maak je opdrachten zodanig dat MKB Flevoland ook mee kan doen.

50PLUS kan geheel achter de gemaakte opmerking van de SP staan.

De PvdA heeft een wellicht retorische vraag voor de SP; de SP wil toch niet ontmoedigen dat MKB Flevoland steeds duurzamer wordt?

SP: nee, de overheid heeft nog wel eens de neiging om regelgeving in elkaar te timmeren waardoor het MKB, de motor van de werkgelegenheid in Flevoland, er gewoon niet aan toe kan komen. Dat wil de SP zien te voorkomen. Het streven van 100%, prima, maar wel op een wijze dat MKB Flevoland mee kan doen, zonder protectionistisch te zijn.

D66 stelt een dergelijk rapport op prijs. Ook D66 vindt 97% genoeg, net als de voorgaande sprekers. De D66 fractie kan meegaan met de conclusies en aanbevelingen, voor zover ze door GS worden ondersteund.

De SP gaf aan dat duurzaamheid een containerbegrip is, daar is D66 het mee eens, want het wordt door heel veel mensen/organisaties weggekaapt. De vraag is hoe je het in lengte van jaren vol kan houden om bepaalde dingen te doen. Dan is de vraag of je veel inkopen onder de € 50.000 hebt.

De voorzitter heeft gekeken wat de rijksoverheid verstaat onder duurzaam inkopen. Als voorbeeld werd genoemd een bureaustoel die meer dan vijf jaar meegaat. Het woord is aan de commissaris.

Commissaris Verbeek merkt van hoog tot laag dat het personeel gemotiveerd is op het onderwerp. Je moet oppassen om je te verliezen in de definitie discussie van duurzaamheid. De commissaris merkt, dat zodra de duurzaamheidsvraag gesteld wordt, dat men probeert bewust om te gaan met waar men mee bezig is. De opmerking van de SP, in de afgelopen vier jaar heeft de commissaris meerdere malen de Flevolandse bedrijven en de bedrijfskring bezocht. Met grote tevredenheid en soms ook verrassing, heeft de commissaris geconstateerd dat binnen het Flevolandse bedrijfsleven het maatschappelijk verantwoord

ondernemen zeer goed geland is. De commissaris kan zich op dit moment geen voorbeeld bedenken van een aanbesteding in Flevoland waarin een Flevolands bedrijf afviel omdat ze op het punt maatschappelijk verantwoord ondernemen slecht scoorden. Ze zijn allemaal bezig met het feit, ben ik maatschappelijk verantwoord bezig met mijn onderneming, waar kan ik daar waar ik een belasting ben voor de samenleving het zo goed mogelijk organiseren zodat ik het verantwoord doe. Dit geldt voor de land en akkerbouw, de industrie en de dienstverlening. Het risico dat het Flevolandse bedrijfsleven zou worden uitgesloten vanwege dit type criteria acht de commissaris bijzonder laag.

De inkoop zoals de provincie het op dit moment regelt, binnen de relatief beperkte capaciteit, daar presteert de provincie goed. Er wordt gestreefd naar 100 %, waarbij geaccepteerd wordt dat de werkelijkheid 97% zou kunnen zijn. Tegelijkertijd zit de provincie Flevoland in een proces om samen met de provincies Noord-Holland en Utrecht te praten om dit type functies gezamenlijk te doen. De eerste studies zijn inmiddels gemaakt. Daaruit komt naar voren, als je kijkt naar de bureaucratie in dit soort processen, dat hier een winst te behalen is, een economische uitkomst van een dergelijke samenwerking. Het effect kan wel zijn dat de kavels die je uitzet, voor drie provincies tegelijkertijd, zoveel groter zijn dat een deel van het midden en kleinbedrijf afvalt omdat zij een dergelijke capaciteit niet aankan. Dit is een vraagstuk welke nog niet beantwoord is, met elkaar besproken moet worden en waar wellicht oplossingen voor zijn.

Wat betreft de inkoop onder de € 50.000, daarvoor moet niet geïnterpreteerd worden dat daar niet duurzaam ingekocht wordt. Het wordt niet geadmistreerd en is daardoor niet controleerbaar. Als de commissaris constateert dat men op de afdelingen van hoog tot laag zich reëel deze vraag stelt, dan durft de commissaris er vanuit te gaan dat je onder de € 50.000 uit mag gaan van hetzelfde type percentages, omdat het om dezelfde processen gaat. De commissaris, GS, kiest er vooralsnog niet voor om een administratie op te bouwen, om de reden welke eerder vermeld is. Het gaat hier echter om een politieke keuze, dus als de staten die het wel wil, dan moet daar bij de begroting een voorstel voor gedaan worden.

Tweede termijn:

De PvdA wees zojuist op de bijdrage van de PvdD en de vraag daarbij hoe de Randstedelijke Rekenkamer daar zelf instaat. Onderschrijft de Rekenkamer de opmerking van de commissaris: 'dat wordt niet bijgehouden, dus dat is niet controleerbaar?'

De heer Wiggers: de commissaris heeft daar een uitstekend antwoord op gegeven. Het wordt niet geadmistreerd, dus de Randstedelijke Rekenkamer weet het niet. De Randstedelijke Rekenkamer heeft het in ieder geval transparant willen maken. In hoeverre, dat is een politieke keuze. De Rekenkamer is in ieder geval blij dat het signaal dat ze heeft afgegeven is overgekomen.

PVV: de commissaris zegt dat er in de toekomst samen wordt opgetrokken met de provincies Noord-Holland en Utrecht. Op pagina 78 staat de tabel kwantitatief overzicht duurzaam inkopen, waaruit blijkt dat de provincie Noord-Holland enorm veel meer inkoop dan de provincie Flevoland. Is de commissaris dan niet bang dat de provincie Flevoland het kind van de rekening wordt?

De SP is blij dat de algemene conclusie en de vier deel conclusies in de extra conclusie wordt overgenomen. De fractie kan zich vinden in de beslispunten zoals deze zijn voorgelegd.

De PvdD heeft wellicht het antwoord van GS verkeerd begrepen, het antwoord van GS op aanbeveling A:3. De commissaris zei nu dat daar een aparte motie voor zou ingediend moet worden?

CvdK: wellicht bedrijft de commissaris nu te veel politiek op het laatste punt, maar het wordt wel geprobeerd. Waarschijnlijk zal de provincie een heel eind komen, maar de commissaris durft niet met de huidige capaciteit te beloven dat het op die manier op voor de volle 100 % wordt gedaan. Er zijn een aantal processen die lopen, waarvan de commissaris niet kan overzien hoe dit alles zal gaan lopen: het vraagstuk wat wordt er mogelijk samen met anderen gedaan, ziet de organisatie er dan uit en wat zijn dan de randvoorwaarden. Voor alle duidelijkheid geeft de commissaris aan dat het hier niet om een besluit gaat, maar om een onderzoek dat loopt.

Een voorbeeld voor de PVV: als de provincie Flevoland 1000 potloden koopt, dan betaalt de provincie tien eurocent per potlood. Als er samen met de andere provincies 10.000 potloden gekocht worden, dan kost zo'n potlood drie eurocent. Op veel onderwerpen zie je dat de prijs aanzienlijk daalt als je op een hogere kwantiteit gaat zitten. Het betekent echter wel dat je een leverancier nodig hebt die deze hogere kwantiteit kan leveren. Met elkaar moet je er op letten wat je acceptabel vindt. De provincie Flevoland dan als kleine provincie profiteren van een andere provincie die een hogere kwantiteit heeft. Hetzelfde geldt voor de Bibob procedures. De Flevolandse organisatie is te klein om de Bibob procedure, de onderzoeken naar betrouwbaarheid van geld en onderneming, om dit op professioneel niveau te doen. De

provincie Flevoland zoekt hierin samenwerking met de provincie Noord-Holland, die een bureau heeft waar zes werknemers fulltime dit soort onderzoeken doen. Zij willen dit graag samen met Flevoland doen, zodat de provincie Flevoland op het niveau van de provincie Noord-Holland dit werk kan doen.

PVV: het kan ook zo zijn dat de provincie Flevoland iets nodig heeft waar de provincies Noord-Holland en Utrecht niet of bijna geen behoefte aan hebben.

CvdK: dat kan gewoon. De provincie Flevoland blijft zelf opdrachtgever en zit niet vast in een vast sjabloon.

De voorzitter vraagt de Statenleden of hij kan concluderen, gehoord hebbende de beschouwingen en de toelichting van de commissaris, dat het rapport als hamerstuk kan worden meegenomen naar de Statenvergadering?

De PVV geeft aan dat zij dit mee terug wil nemen naar de partij.

De voorzitter concludeert derhalve dat het rapport als bespreekpunt op de agenda wordt geplaatst van de Statendag op 5 september aanstaande.

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun tijd en inbreng en sluit vervolgens de vergadering om 17:10 uur.

Vastgesteld in de vergadering van 5 september 2012

de griffier,

de voorzitter,